

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
A Híradóhivatalban étvérő.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Világke postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a HÍRADÓ és
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a Híradó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 108. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1915 május 13.

A hadikölcsön és a takarékpénztári betétek.

A most kibocsátásra kerülő hadikölcsön-
nél — éppugy, mint az elsőnél — a pénzügyi kormány a legnagyobb súlyt arra helyezi, hogy a jegyzés céljaira elsősorban a gyümölcsözetlenül heverő tőkék mozgósításának. E holt tőkék ekként a közgazdasági élet esatornáiba visszavezetve, életre kelnek és egyaránt megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek nemzetünk élet-halál harcának győzelmes befejezhetése és jövő pénzügyi politikánk új alaprahelyezése érdekében. Egyben azonban a busás kamatnyújtás által nagy és biztos hasznot juttatnak széles néprétegek heverő tőkéinek.

De kétségtelen, hogy a teaurált pénzügyi összegek mellett a közönség takarékpénztári betéteket is igyekezni fog a szembeeszköven kedvező feltételek mellett kibocsátásra kerülő kölcsön jegyzésére igénybe venni.

Az augusztus 1. után elhelyezett s így moratorium alá nem eső betétek a felmondási idők betartásával erre természetesen igénybe vehetők.

Ami azonban az augusztus s előtt elhelyezett s így moratorium alá eső betéteket illeti, az új hadikölcsön kibocsátásánál a pénzügyi kormány kifejezetten gondoskodni kíván arról, hogy az előnyös feltételű hadikölcsönre jegyezni óhajtó betevő és a ki-sebb betétekkel rendelkező s kevésbé mobilis, a betétekre ráutalt pénzügyintézetek érdekei között összeütközés ne támadjon. Ezt a célt szolgálja a második hadikölcsön kibocsátásánál tervbe vett az a korlátozás, hogy a betétüzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknek az 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre, vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek a kibocsátandó hadikölcsönkötvényekre történő befizetések céljaira a két kölcsönre együttesen csupán a jegyzés idejében csupán a jegyzés idejében fennálló összegük 25 százaléka, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25 százaléka erejéig vehetők igénybe. Tehát a pénzügyintézetek — az e rendelkezés által nem érintett felmondási határidők figyelembevételével — a betéteket csupán a jelzett mértékig tar-

toznak a jegyzés céljaira a betevőknek rendelkezésre bocsátani.

Viszont a betevő a moratorium alá eső betétjének 25 százaléka erejéig igénybevehető részét csak az esetben fordíthatja a jegyzésre, ha ennek négyszeres összegét jegyzi, illetve ha a jegyzésre szánt betéti rész megfelelő kiegészítéséhez szükséges összeg — tehát a jegyzésre szánt betéti-rész háromszorosa — egyébként rendelkezésére áll.

A hadikölcsönkötvényei kedvezményes kamatláb mellett névértékük 75 százaléka erejéig lombardírozhatók lesznek, aminél fogva a jegyezni óhajtó betevőknek módjukban lesz a jegyzésre szánt betéti összeg kiegészítésére szükséges összeget — amennyiben ez készpénzben egyelőre rendelkezésükre nem áll — lombardírozás útján beszerezni s az így beszerezett összeget, a lombard kölcsön fokozatos törlesztése útján, hosszabb idő alatt, fokozatosan kifizetni.

Erre a célra idővel, amint a betétek a moratorium alól felszabadulnak, természetesen a betétek felszabaduló része is felhasználható lesz.

Az aláírási felhívás tartalmazni fogja még azt a rendelkezést is, hogy azok, akik a jegyzésre ilyen, egyébként moratorium alá eső betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek, vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél az igénybeveendő betét el van helyezve. Ez a rendelkezés is megkönnyíti a pénzügyintézetek helyzetét.

A tömegesen és országsszerte mindenütt aláírási helyekül jelentkező pénzügyintézeteknek hatalmas hálózata a maga egészében hazafias lelkesedéssel állott az első hadikölcsön nagy nemzeti fontosságú ügyének szolgálatába és a hadikölcsön sikeréhez fűződő egyetemes nagy érdekét teljesen átérve, saját érdekeik háttérbe szorításával, működtek közre abban, hogy az első hadikölcsön jegyzésébe minél szélesebb rétegek és minél nagyobb tőkék vonassanak be.

A pénzügyintézetek e magatartásának lehetősége a legszebb világot vetette pénzügyintézetünk szolid megalapozottságára és őket közgazdasági hivatásuk magaslatán álló tényezőkné mutatta be. A multnak ez a tapasztalata és az új kölcsön kibocsátásánál a takarékpénztári betétek kellő védelmére

tervbe vett intézkedések, nemkülönben a pénzügyi jelenlegi kedvező helyzete jogosná teszik azt a várakozást, hogy pénzügyintézetünk a maga országos hálózatát ezuttal is hazafias lelkesedéssel fogja a hadikölcsön ügyének szolgálatába állítani és teljes odaadással, a nélkülözhető tökéletes készséges rendelkezésre bocsátásával fogja előmozdítani gazdasági erőfeszítésünk minél teljesebb sikerét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 12.

Szász Károly elnök háromnegyed tizenegykor nyitotta meg az ülést. A hadiszállítási visszaélésekről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásánál

Vázsonyi Vilmos a 11. szakaszhoz módosítást terjeszt elő.

Balogh Jenő igazságügyminiszter hozzájárult a módosításhoz, mire a Ház Vázsonyi módosítását elfogadta.

A 13-ik szakasznál gróf Eszterházy Mór új bekezdést indítványoz, a mely kimondja, hogy a törvény 3 ik paragrafusában felsorolt büntettek és vétségek eseteiben a bíróság kimondhatja azt, hogy az elítélt ezen a közszállításokból kizárható.

Balogh Jenő igazságügyminiszter hozzájárult a módosítványhoz.

A 17 szakasznál Niemesny Mihály előadó módosítást terjesztett elő, amely nemcsak a kincstár valószínű kárának, hanem az eszményi kár megtérítésére is módot nyújt.

Simonyi-Semadam Sándor elfogadja a módosítást, azonkívül javasolja, hogy biztosítsák az olyan követelés is, amely nincs ugyan összeköttetésben a szállítással, azonkívül biztosítsák minden olyan követelés, amely az eladott, vagy elszállított áru előállítására fordított munkabér, vagy pedig a szerződés szerűen szállított anyagra vonatkozik. A bankok viszonyait ajánlja a kormány figyelmébe.

Huszár Károly: Igen, a 49 százalékra dolgozó bankokét. (Nagy zaj a baloldalon.)

Czillér Imre áruháza

a nyári idény összes újdonságai-
val legdusabban van felszerelve

szövet delin, selyem, zefir, karton, fehér, fekete himzett és aszur batisztok gyönyörű mintákban.

Bluzok, csipke és batiszt gallérok, keztyűk, harisnyák,

Vásznak, fehérneműek gyári lerakata 250 db. finom bőrri-

:: kötények, gyermek ruhácskák, kabátok, ernyők. ::

dikül alkalmi vétel folytán rendkívül olcsón kerül eladásra.

Simonyi-Semadam Sándor: Történetek esetei, hogy a szállítók szállítottak a hadseregnek és az áru átvételét igazoló szállító-jegygyel a bankokhoz mentek és a hadseregnek levő követeléseiket ott eskomptáltak. Lehet, hogy a bankok jóhiszeműleg és korrektül jártak el, de az is bizonyos, hogy senki több jogot nem ruházhat másra, mint a mennyi neki van.

Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelenti, hogy Simonyi Semadamnak a bankok eljárására vonatkozó figyelmeztetését különösen figyelembe fogja venni, a munkabérek ügyében előterjesztett módosítását pedig elfogadja. (Helyeslés és taps a néppárton.)

A 24. szakasz a visszaható erőre vonatkozó rendelkezést tartalmazza. Az előadó ismertetése után Sággy Gyula szól ehhez a szakaszhoz.

Sággy Gyula javasolja, hogy a 24. szakaszt újabb megfontolás és szövegezés céljából küldjék vissza az igazságügyi bizottságnak. (Ellentmondás a jobboldalon)

Ezután **Polónyi Géza** szólalt fel.

A vita végén megszavazták a javaslatot.

A napirend megállapításánál **Károlyi Mihály** gróf felszólítja Tiszát, hogy nyilatkozzék a külhelyzetről.

Tisza válaszában kijelenti, miszerint reméli, hogy rövidesen tájékoztathatja a Házat. Szeretné, ha a jelen ülészakban alkalmuk volna állást foglalni.

Szmrecsányi György interpellációjában gyanúját fejezi ki, hogy néhány délmagyarországi internálásnál a kormányt pártszempontok vezették.

Tisza kijelentette, hogy ez sohasem történt.

Bemutatta azután **Dellimanics** kormánybiztos jelentését a hazaárulással gyanúsítottokról. Sokszor a katonaság követelte a le tartóztatást.

Vázsonyi Vilmos az **Auffenberg** elleni vizsgálat miatt interpellált.

Rakovszky István interpellálja ezután a miniszterelnököt, hogy legalább a pártvezéreket tájékoztassa a külhelyzetről. Az ülés délután 6 órakor végződött.

Értesülése szerint a délután folyamán a miniszterelnök fogadta **Barrére** francia nagykövetet.

Ypern eleste előtt.

Budapest, május 12. (Saját tud.) Az Est-nek jelentik: A német csapatok már **Ypern** előtt állanak. Tegnap **French** még azt jelentette, hogy a szövetségesek sikeresen visszaverték a németek öt támadását, ma azonban az angol haditudósítók jelentéseikben már előkészítik az angol közvéleményt **Ypern** elestére.

A Lusitaniáért Anglia felelős.

Berlin, május 12. (Magyar Távirati Iroda.) Az Egyesült Államok kormányainál ugyszintén az európai semleges hatalmak kormányainál az ott akreditált császári képviselők a következő közlést tették:

— A császári kormány őszintén sajnálja, hogy a Lusitania pusztulásával annyi emberélet veszett el. Vissza kell utasítania azonban minden felelősséget.

— Anglia kiéheztetési tervével megfelelő megtorló intézkedésekre kényszerítette Németországot és a német ajánlatra, hogy a kiéheztetési terv feladása esetén a tengerallattjáró háborút megszüntetjük, még élesebb blokádintézkedésekkel válaszolt. Az angol kereskedelmi hajókat már csak azért sem kezelhetjük úgy, mint a többi kereskedelmi hajókat, mert rendszeresen felfegyverezték őket és ismételten megtámadták hajóinkat nekifutással, úgy hogy már ebből az okból is ki van zárva, hogy vizsgálatot indítsunk.

— Az angol parlamentben a külügyi államtitkár a közelmúltban kijelentette lord **Beresford** kérésére válaszolva, hogy immár majdnem mindegyik kereskedelmi hajó fel van fegyverezve és el van látva kézigranátokkal. Egyébként az angol sajtó nyíltan bevallja, hogy a Lusitania erősen fel volt szerelve ágyakkal.

— A császári kormány előtt ismeretes továbbá, hogy a Lusitania legutóbbi útjain többször szállított nagytömegű hadiszert, hogy a **Mauretania** és a **Lusitania** Cunard-gőzösöket sebességük folytán a tengerallattjáró támadásokkal szemben különösen védettnek tekintették és ezért előszeretettel használták hadiszerszállításra.

— A Lusitanián való utazástól — eltekintve az általánosságban tett német figyelmeztetésektől — **Bernstorff** gróf német nagykövet még külön is óvta a közönséget. A figyelmeztetést azonban a semlegesek nem vették tekintetbe, a **Cunard Line** és az angol sajtó pedig sértő gunnyal fogadták.

— A Lusitania a legutóbbi útján, mint kimutatható, 5400 láda lőszert szállított. A szállítmány többi része is nagyjából hadi dugáru volt.

— Minthogy Anglia ezzel szemben kétségbevonható, hogy a hajót bármely veszély fenyegetné és a megfelelő védőintézkedések megtételét hirdette, így megmentette az utasokat, akik ennek folytán nem vették figyelembe a német intést és hajóra szálltak.

— A felelősség az emberpusztulásért — amit a császári kormány a legmélyebben sajnál — kizárólag a brit kormányt terheli.

Giolitti újra miniszter a békekormányban.

Budapest, május 12. (Saját tud.) Rómában azt beszélik, hogy **Sonnino** külügyminiszterrel egyetemben többen ki fognak lépni a kabinetből és **Giolitti** a nagy békepárti volt miniszterelnök újra tárcát vállal.

Giolitti a király akaratára jelentkezett audienciára, amelynek folyamán kijelentette, hogy a háboru elkerülhető, de ismernie kell a tárgyalások részleteit. A király utasítására **Salandra** miniszterelnök tájékoztatta **Giolittit** a részletek felől.

Crispi Parlamenghi **Concordiában** írja, hogy a többség elítéli a háborut, de nem mernek szembeszállni az izgatókkal, pedig az első olasz kudarca kitör a belforradalom.

A „*Giornal d'Italia*” szerint a minisztertanács a kamarára fogja bízni a döntést.

Az olasz háboru elkerülhető.

Berlin, május 12. **Luganóból**, a hol a német és svájci olasz laptudósítók összegyűltek, azt jelentik a berlini lapoknak, hogy **Giolitti** híven eddigi politikai magatartásához, nyíltan és világosan kifejezte a háboru ellen való állásfoglalását. A **Stampa** jelentése szerint ez előrelátható volt, mégis nagy és mély benyomást gyakorolt a közvéleményre.

Azt hiszik, hogy **Salandrával** való többszörös tanácskozása hasznos eredménnyel fog járni. Nincs kizárva, hogy a király a háboru- és békepárt vezetőit fel fogja szólítani, hogy kérdezzék meg a népképviselő véleményét. Ha ez fog megtörténni, úgy a döntés május 20-ika után fog megtörténni.

Az utóbbi két napon legalább kétszáz képviselő érkezett Rómába, hogy illetékes helyen jelentést tegyenek kerületük hangulatáról.

Megállapítható, hogy **Giolitti** közbelépése nagy megkönnyebbülést idézett elő és valósággal felderítette az embereket.

A közhangulat felszabadult az etente nyomása folytán előállott kínos feszültség hatása alól. Azt hitték, hogy Olaszország

már lekötötte magát az etentenak. Ez a hír valótlannak bizonyult.

Giolitti az **Avanti** jelentése szerint azt mondta **Bortolino** és **Falcioni** képviselőknek, hogy a háboru elkerülhető.

Az olasz döntés közeledik.

Róma, május 12. A külpolitikai helyzetről a **Popolo Romano** mai száma a következőket jelenti: Olaszországban közeledik a politikai helyzet a döntő pillanathoz. A vezető politikusoknak remélhetőleg sikerülni fog a komoly és sokféle nehézséget Olaszország nagy érdekeinek és az olasz nép érzéseinek megfelelő módon és ahhoz méltó formában leküzdeniök. Az országnak sürgősen szüksége van arra, hogy felszabaduljon a mostani viszonyok nyomása alól.

Sonnino tárgyal a német és francia nagykövettel.

Róma, május 12. A **Giornale d'Italia** jelenti, hogy **Sonnino** külügyminiszter **Salandrával** folytatott értekezés után **Bülow** herceg német nagykövetet fogadta. A **Tribuna**

Értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemben készülnék a legszebb tavaszi és nyári öltönyök, felöltők és szalon ruhák a legjutányosabb árban. **A főtisztelendő papság szállítója.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

BUMBERA ISTVÁN, papi, polgári és egyenruha szabó

Bazár-épület, a színházzal szemben.

Helyi és vidéki telefonszám: 869.

Készíték továbbá bármely fegyvernemhez előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul 24 óra alatt.

Csapatunk elfoglalták Rzesowot és Sanokot Atléptük a Nidát.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Érkezett 4 óra 15 perccor. A déli órákban a fővárosban elterjedt az a hír, hogy csapatunk tegnap Rzesowot és Sanokot elfoglalták és előcsapatunk átlépték a Nidát. Galiciában a foglyok száma óráról-órára nő. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szétvert orosz sereg futása.

Budapest, május 12. Dimitriew Ratko verthada végső óráit éli Lisko környékén. Miután minden ellenállási kísérlete meghiúsult s menekülést nem tudott találni, csak az elfogatást vagy a megsemmisülést várhatja. Lupkov és Uzsok között a mindenütt vereséget szenvedett oroszok északeleti irányban menekülnek. Csapatunk üldözik őket s itt is nagy tömeg foglyot ejtettek.

Orosz flottatámadás a Dardanelláknál.

Budapest, május 12. A konstantinápolyi török főhadiszállás sürgönyzi: A Dardanelláknál az ellenség nem tesz kísérletet a tengeren. A tegnapi szárazföldi támadás után, mely az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlott, ma nem kísérelt meg komolyabb akciót. Tegnap reggel öt páncélos hajóból, két cirkálóból, 12 torpedózuzóból és néhány szállítóhajóból álló hajóraj közeledett a Boszporus szorosához és megakarták ismételni az eredménytelen de-

monstrációt. Miközben tüzelésre készült, a Javus, Sultan, Selim páncélos hajók hevesen tüzelt az ellenséges flottára, — amely Szebasztopol irányában gyorsan elmenekült. A Javus, Sultan, Selim, az első páncélos orosz hajót súlyosan megrongálta. Az ellenséges flotta csak úgy menekülhetett el a Javus, Sultan, Selim elől, hogy a megerősített és torpedókkal védett szebasztopoli kikötőbe futott. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kémnek nézett katona.

Mikor a civil gyanakodik.

— Saját tudósítónktól. —

Furesa alak vont a magára tegnap a Külváros egyik utcáján a figyelmet. Az illetőn első tekintetre meglátszott, hogy katona. Katonaruha volt rajta, csak hogy különböző egyvelegben. A fején tüzér sipka ült, a vállán egy kék parolis bluz feszült, azonkívül egy buggyos nadrág és egy hosszabb gyikleső egészítette ki a ruházatot. Na meg egy ütött-kopott eszima.

A különös ruházatu katona egy darabig az utcán sétált, majd kikerült az Aradi utra és azután ottan ólálkodott úgy, hogy egy civil előtt nagyon gyanusnak tünt fel a viselkedése.

A katona már több mint egy fél órája sétált fel és alá az Aradi uton. A civil ez idő alatt mindig figyelemmel kísérte. Látta, hogy néha-néha megáll a katona s gyanus mozdulatokat tesz.

A civil valami rosztól tartott és a sejtését még jobban megerősítette a katona zavaros ruházata.

Egyszerre csak egy gondolat jutott eszébe. Persze. Ez a katona nem lehet más, mint kém. Megszólalt e gondolatra a lelkiismeret, meg a dicsőség is benne.

Kész volt a terv. Lépre csalja a katonát és kicsalja belőle a titkot.

Oda ment hát a katonához. Megszólította. A katona nem tudott magyarul. A civil ezért nem esett kétségbe, hanem érthető gesztusokkal a katonát egy közeli kocsmába hívta. A katona megértette a jeleket és követte a civilt a kocsmába.

A civil azonnal bort rendelt és kérdegetni kezdte a katonát. Azt hitte, hogy a katona tud magyarul, csak nem akar beszélni. Ezért invitálta a kocsmába be, hogy megoldja a nyelvét.

Hiába volt azonban minden kérdezősködés, a sűrű ivás mellett a civil nem tudott a katonával zöldágra vergődni.

Beszélt hozzá magyarul, az meg beszélt neki horvátul. De sehogysem tudta meg a kémnek nézett katonától a titkát.

Egy kissé már be voltak mind a ketten spicelve, mikor egy másik ötlete támadt a civilnek. El kell menni a rendőrségre. Fízett tehát és karonfogva a katonát megindult vele a rendőrségre.

A rendőrségen azután kiderült a kémnek nézett katona titka.

A katona a 70. gyalogezred egyik közlegénye volt, aki elesavargott a várból és így került le a Külvárosba.

A rendőrségről telefonáltak a várba, ahonnan nemsokára megérkezett a készültség és bevitte a kémnek nézett, kissé ittas katonát a várba.

Milyen kenyeret árulnak a Réten?

Ki ellenőrzi a közélémezést?

A háboru a legnagyobb takarékoságot kötelességévé teszi mindenkinek, különösen az élelmezés terén. A gabonakészletre nagy szükség van és pedig elsősorban a hadseregnek, mely értünk szenved a távoli harc-tereken.

Szerencsére annyi gabonakészlet van az országban, hogy kellő takarékoság mellett az új termésig elég lesz.

A kormány gondoskodott a rekvirálás utján arról, hogy amíg egy helyen bőség van, abból jusson oda is, ahol hiány van a gabonában.

A miniszteri rendelet előírja, hogy miként és mily mennyiségben kell vegyíteni a buzalisztet az árpa- és tengeriliszttel, hogy bár nem a megszokott tiszta buza-kenyeret, de ehető és emberi élvezetre alkalmas kenyere legyen mindenkinek.

Amint erről az egész országban gondoskodik a kormány, éppen így kötelességük a hatóságoknak, hogy a hatáskörük alá tartozó területeken gondoskodjanak a lakosság egészséges és élvezhető kenyerről.

Nagyvárad városa külön ügyosztályt szervezett a lakosság élelmezésének ellátására. Ennek nem csak az a kötelesség, hogy elég élelem, főleg kenyér legyen, a közönség részére, hanem arról is köteles gondoskodni, hogy a közönségnek drága pénzen eladott kenyér megehető is legyen.

Nagyváradon pedig egyes helyeken olyan kenyeret árulnak, amely nemesak ehetetlen, de undorító, bűzös és egyenesen veszedelemes az egészségre.

Sok panaszzal fordultak már szerkesztőségünkhöz a kenyér rosszasága miatt, de aminő kenyeret hoztak be hozzánk a Rétről, az minden képzeletet felülmul.

Fogalmunk sem volt róla, hogy Nagyváradon ilyen megnevezhetlen undorító valamit lehessen kenyér helyett kilónként 52 fillérréval eladni. A külseje fekete barna összegegett, a belseje pedig valóságos csiriz, amelynek még a tapintásától is irtózik az ember. Emellett kiállhatatlan bűzös; dohos, szpiritusz savanyu árad ki belőle. Nem ember, de kényesebb állat, pl. ló, kutya sem eszi meg.

Eljuttattuk a rendőrséghez, az eladási hely és a vásárló megnevezésével s hogy mi lesz a további eljárás, figyelemmel kísérjük.

Vagy igaz, amit a kenyérsütők mondanak, hogy a város által kiadott liszt rossz, használhatatlan, vagy a kenyér készítésénél van a hiba. Azt hisszük mindkettőnél. Még egy harmadik eshetőség lehet, hogy ahonnan ez az ehetetlen kenyér kikerült, nagyobb mennyiségű megromlott liszt-készlet van s most ezt értékesítik a közönség zsebének és a közegészségnek a rovására.

Bárhon legyen a hiba, a hatóságnak kö-

Telefon 476.

Kész gyermekruhák és felöltők leánykák és fiuk részére

a legegészségesebb
kivitelben kaphatók a

GYERMEK DIVATSZALONBAN

Rimanóczy-utca 1. szám, Royal kávéház mellett.

telessége ezen a botrányon segíteni s a további visszaéléseket meggátolni, míg egyenesen a miniszternek nem kedveskedik valaki ilyen kenyérnek csufolt undorító kutyvasztékkal s fel nem hívja a miniszter figyelmét a nagyváradi botrányos állapotokra.

Milyen volt a duklai harc.

Egy zászlós, aki tegnap Nagyváradon utazott keresztül és részese volt annak a nagy történelmi eseménynek, mely páratlanul fog állani a világ történetében, igen érdekes dolgokat mondott el a duklai harcokról. Elsősorban mindenesetre arra voltunk kíváncsiak, hogy hol tudtak a német automobilon az orosz front mögé kerülni anélkül, hogy valamit áldoztak volna és így egy csapásra le tudták fegyverezni a hatalmas orosz armádiát, mely három hónap óta szinte kimozdíthatatlannak tartotta magát. Ezt a kívánságunkat azonban nem teljesítette a zászlós és pedig katonai okokból. Annál többet mondott azután a duklai harcokról, ahol oly borzalmas emberpusztítást végeztek a legtökéletesebb fegyverek, hogy ahhoz fogható még nem volt. Különösen rettenetesek voltak a serpentin utakon véghezvitt harcok.

— Egy magaslatról az orosz valósággal lesepertük. Itt egyáltalán nem dolgoztak az ágyuk. Csak gépfegyver és a gyalogsági tűz pusztított. A gyalogságnak itt is óriási nehézségek leküzdése után bár, de sikerült úgy elrejtőzve feljutni az utak mellé, hogy az oroszok nem vették őket észre. Mikor pedig megindult a rettenetes lavina a hegytetőjéről, megindult a gépfegyvertűz, kerepelni kezdett a gépfegyver s nem nagyitok, ha azt mondom, hogy rendekre dőlt az orosz. A megrémült orosz armádia leugrálva a serpentin-utról, a merdek hegyről egyenesen akart lerohanni s talán ez volt a veszte. Az emberek egyensúlyt veszítve rohantak lefelé s végül úgy hőmpolygott lefele a nagy embertömeg, mint egy alakatlan tömb. Itt az orosz sereget nem is kellett löni, önmagát tette tönkre. Mire leért az emberáradat a hegy lábához, ott a felismerhetetlenségig volt összetörve. Más helyeken a menekülő orosz sereget oly gyilkos puskatűz alatt tartottuk, hogy a **gyalog-ságot óránként kellett váltani, mert a végtelenül gyorstűzelés a fegyvereket áttűzesítette, s az emberek vállát a sok lövés elfárasztotta.** A legfontosabb pedig a dologban az, hogy az egész északi harcokban aránylag semmit sem veszítettünk. Ott, ahol talán valamelyik orosz ezred erősebben tartotta magát és rohamra kellett menni, volt valami veszteségünk, de ez az orosz veszteséggel szemben semmi. Rohamokban a mi embereink valósággal bőséges oroszok voltak. Különösen bosszantotta őket az, ha a muszka csak 30 lépés megközelítése után adta meg magát.

Harmint lépésig folyton lövöldöz ránk s akkor adja meg magát? Itt nem ismeretek kegyelmet. Dolgozott a pusktus meg a szurony. Ott azonban a hol lőtávolságon kívül már feltartották a kezüket a muszkák, egyetlen embert se bántottak.

Az ágyuk harcáról nem is lehet talán beszélni. Az a pusztítás, amit ezek az ére-

szörnyetegek végeztek az felülmut minden képzeletet.

Hogy fogalmuk legyen arról, hogy mit végeztünk mi oda fenn, képzeljenek el egy óriási hegyes-völgyes területet, mely tele van hintve muszka testekkel, mint tavasszal a szántóföld buzaszemmével. Ahol mélyedések voltak, ott most bomlásnak indult hullatömegek töltik azt be és teszik egy színűvé a föld többi részével. Eanek a hullatömegnek az eltemetésére hetek kellene. Az orosz sereg az utolsó két heti harcokban **160,000 sebesületlen foglyot** veszített. *Sebesültekben és halottakban az oroszok vesztesége meghaladja a 120,000 et.* A mi katonánkat valósággal felvillanyozta a téli zord világból ez a esodálatos tavaszi ébredés. Minden ember oroszán bátorsággal harcol és nincs ember, aki akadályt ismerne, mint egy felszabadított fergeteg seprist most végig a mi hadseregünk a muszkák hadát. A nagy csata még nincs befejezve. A teljes eredmény még csak ezután lesz áttekinthető.

A Katholikus Kör választmányi ülése.

A Katholikus Kör választmánya tegnap tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak:

Lábán Lajos világi elnök, dr. Karácsonyi János egyházi elnök, Dús László, dr. Vucskies Gyula, Imrik S. Zoltán, dr. Imrik Gusztáv, dr. Kovács S. János, Szilágyi Dózsa, dr. Krüger Aladár, Tóth Imre, Böszörményi Géza, Justh Károly, Sürger Bertalan, Kelemen Kálmán, Láng József, Sztarill Ferenc, Jánossy Aurél, Száhlender Károly, Frankó Endre, dr. Wimmer Julián, dr. Kiss Döme.

Az elnök bejelentette, hogy megyéspüspökünket ezüstmiséje alkalmából táviratilag üdvözölte a Kör nevében; az üdvözlőt a jubiléus meleghangú távirattal köszönte meg.

Az elnök indítványára a választmány jegyzőkönyvi kivonattal üdvözli Brém Lóriac választmányi tagot kanonokká, Siket Traján választmányi tagot posta- és távírda főigazgatóvá történt kinevezetése alkalmából.

Ismertette továbbá az elnök, hogy a Szent László ünnepén a Kör tagjai részt vett az elnök vezetése alatt egy a misén, mint a körmenetben. Délután a Kör által rendezett fényes sikéru ünnepély 344 korona tiszta jövedelemmel zárult be a vak katonák javára.

Az ünnepély közreműködőinek a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A kir. kath. jogakadémia átiratára hozzájárult a választmány, hogy a körhelyiségeit szükség esetén a jövő évben is átengedi a jogakadémiának.

Új tagokul felvették: Dr. Raulhovszky Péter, Senor Aladár, dr. Toperczer Sándor, Tyll János és Enderfer József.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, miltessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

Füsttelen-nap.

A háboru rokkantjai javára befolyt adományok folytatása:

A szabadkőműves-páholy gyűjtése a 29. sz. urnába 232 K, a gyűjtőivre feljegyzett adományok a következők:

Teszler László gyűjtőivén: Hermann, Farkas Andor 1-1 K, Schwerin 76 f, Kondor 70 f., N. N. 60 f, Tompa János 50 f, Dobossy István, Grósz, Feinsilber, Stöck Mátyás, N. N., Badar 40-40 f., Grünfeld Sándor, Tóth Márton, Szovák, Molnár Jancsi, Jonescu Pével, Korpál Joszt, Buchert János, S. D., Grünberger 20-20 f., N. N. nevek alatt 1 K 70 f.

Schönberger Kálmán és Munk Lilike gyűjtőivén: Vass Oszkár 40 f, Berger Lajos, Mandel Laczi 30-30 f., Rác Pali, Veres Margit 20-20 f. Csepri Panni, Jankovics, Sziklás, Majer 10-10 f., N. N. nevek alatt 3 K 47 f.

N. N. gyűjtése: Seregély Irma és Erzi 1 K, B. I., Dézsi M., A. I., ifj. U. B. 20-20 f., N. N. nevek alatt 2 K 36 f.

Gólya Beláné urasszony gyűjtése a 30. sz. urnába 40 K 90 f.

Zsdánszky Lászlóné urasszony gyűjtése a 31. sz. urnába 45 K.

Paksy Laura gyűjtése: Demjénné, R. L., N. N. 1-1 K, Csulyok Béla 67 f., Karcika 60 f., N. N. 1 K 50 f., Kuljka 30 f., Sándor Jenő, Papp János, Mama, Önkéntes 20-20 f., Leitner, Babika 10-10 f., N. N. nevek alatt 2 K 40 f.

Both Benigna gyűjtőivén: Sulyok István, RFS. 1-1 K, Király Zsigmond, Hilf Ila 60-60 f., Fördös Dezső 50 f., G. 40 f., Sikos Imre 30 f., Salamonné, Endrei Kálmán, Major, Nagy Berta, 20-20 f., N. N. nevek alatt 50 f.

Páll Ilona urnó gyűjtése a 32. sz. urnába 192 K 73 f.

Ausländer Karolin gyűjtőivén befolyt: Berkovitsné, Matyi Traján 20-20 f., Inoze Lajosné, Kopócsyné 30-30 f., Fröhlich Anna, Tihanyi Tusi, Imre Gyuszi, Lajkus Kari, Kovács Katica, Brüll I. Halász, Ferencz Mártony, Ausländer Karolin, Schwarz Ilona 10-10 f., N. N. nevek alatt 38 f.

Nazsa Ilona, Burai Mária gyűjtőivén befolyt: Danese János, Fábian Sándorné 50-50 f. Tikos András 20 f., N. Erzsébet, N. Teres, Biró Mariska, Mihucz Lőrinc, Tóth Erzsébet, Boros Juliska 10-10 f., N. N. nevek alatt 24 f.

Kövé Margit gyűjtőivén befolyt: özv. Kövér Istvánné 10 K, Zlinszky Béláné 5 K, Kövér Margit 1 K, Varga Gáborné, Kövér Irénke 50-50 f., Recsán Anna 40 f. Zlinszky Károly 20 f., Kövér Márton 10 K, összesen 27 K, 60 f.

Herczeg Margit gyűjtése: Bona Imréné 30 f., Delimán Gusztika, Barta Sándor 20-20 f., Herczeg Margit 30 f., özv. Fekete Sándorné 10 f., N. N. nevek alatt 70 f.

Horváth Rózsika gyűjtése: Danese János, Fekete Mátyás, Glück 50-50 f., özv. Tóth Jánosné 40 f., Furkó Juliska 30 f. Csutak Erzsébet, Picha Jenőné, Alföldi Ferenc, Erdélyi Juliska, Ille János, 20-20 f. Biró Mariska, Percsi Ilonka, Nádas József 10-10 f., N. N. nevek alatt 69 f.

Dr. Istvánffy Istvánné urasszony gyűjtése a 34. sz. urnába 12 K.

Perlesz Józsefné urasszony gyűjtése a 35. sz. urnába 153 K 40 f, gyűjtőivén befolyt Nagyvárad Hitelbank részvénytársaság 10 K, Weisz Jenő, Perlesz Józsefné, Glükszmann Armin 5-5 K, dr. Tóth Ferencné 4 K, Schönberger Arminné, Munk Mór, dr. Weinstock Arminné, Leitner Lázár, Brüder Jenő, Leitner Márton 2-2 K, Weinner Miksa 1 K együtt 42 K.

Hegedüs Rezsóné urasszony gyűjtése a 36. sz. urnába 12 K.

Szentlélek Kálmánné urasszony gyűjtése a 38. sz. urnába 121 K.

Köszeghy Józsefné urasszony gyűjtése a 39. sz. urnába 241 K 58 f, gyűjtőivén be-

folyt dr Radu Demeter, N. N. 10—10 K, Hoványi Gyula, Hofbauer Pál, dr Szemes Ferenc, Cserey Dezső, K. K., Radó S., Bócz 2—2 K, dr Dóri, Grósz József, Ficzek Lajosné, Grenó István, P. I., N. N. 1—1 K.

Rechné Bauer Zsófia urasszony gyűjtése a 40. számú urnába 5280 K. Gyűjtő-iven adakoztak: Hegedüs János 50, Weinhardt 2 K. Lloyd felirón 60 f, Egy bácsi, N. N. 20—20 fillér.

Beleznay Antalné urasszony gyűjtése a 41. számú urnába 55 korona 51 fillér.

Csulyok Béláné urasszony gyűjtése a 42. számú urnába 140 korona.

Kazinczy Mariska urnó gyűjtése a 43. számú urnába 11773 K. Gyűjtő-iven adakoztak: Belvárosi Népbank Részvénytársaság 5 K, Tulbure György, dr Regmann Miklós, Papp György, Sucin S. és Cosma 1—1 korona.

Védőbeszéd a Hámory—Mladin-perben.

— Saját tudósítónktól. —

A kir. ügyésznek tegnapelőtt délután elhangzott vádbeszéde után tegnap délelőtt a védőbeszédre került a sor.

Az elnök a tárgyalás megnyitása után felszólította dr Medvigy Gábor védőt, hogy védőbeszédét tartsa meg. A védőbeszéde a bünesselkény elkövetése okául a Mladinék anyagi romlását tette meg, amelynek előidézője a védő szerint Hámory László volt.

A védőbeszéd gondolatmenete a következő volt.

Nyugodt lélekkel szólal fel a védő, mért érzi, hogy vele van a tények igazsága és a jogász meggyőződés mindent lebíró ereje. Mint a tárgyalás folyamán mindig, úgy most is azt állítja, hogy ez a per tisztán a Mladin pere, az ő különös jogesete. Ugy kell tehát a per anyagát megvizsgálni és ki kell zárni azokat a zavaró momentumokat, amelyek az igazság felderítésének útjában állnak. Ezért ki kell rekeszteni a tárgyalásból a sértett egyéniségéből folyó tevékenységek elbírálását, a politikát és az esküdteknek a szakbíráshoz való viszonyát.

Megkérdézhették az esküdtek, hogy miért engedte a tárgyalás folyamán a sok különféle esetet, szennyes dolgot a felszínre hozni? Azért, mert a kérdések mindig lecsaptak egy aranyzemeset a szennyes árból és így állt elő az igazság aránya.

A védő azután egymásután vette azokat a ténykedéseket, amelyeket a Mladinék vagyoni viszonyára nézve terjesztett elő és bebizonyítani kívánta, hogy a Mladinék vagyoni megrontója Hámory volt.

Az ügyész azon állítását, hogy ő a védelmében megalkuszik, mikor az öntudatlanság és az erős felindulás között választani hagyja az esküdteket, visszautasította. Az általa előterjesztett öntudatlanság és erős felindulás között csak hajszálnyi a különbség, mert hisz hivatalos szakértők szerint az öntudatlan állapotot a menthető okból eredő erős felindulás is előidézheti.

Hivatkozva a tanúk vallomására és az okiratokra a Mladinék teljes romlását Hámorynak tulajdonította beszédében. Ez a vagyoni romlás, az egzisztenciális megsemmisítésére irányuló tett volt előidézője Mladin öntudatlan állapotban elkövetett eselekedésének.

A védő beszédével a tárgyalás délután fél 1 órakor véget ért.

Délután a tárgyalás fél 3 órakor kezdődött meg. Először Baróthy Pál kir. ügyész válaszolt a védő beszédére és az első beszédében mondottakat fenntartva kérte az esküdteket, hogy igazságosan és lelkiismeretesen ítéljenek.

Az ügyész replikája után az elnök felüggasztotta a tárgyalást. A szünet után dr

Medvigy Gábor védő válaszolt a kir. ügyész replikájára. A tárgyalás este fejeződött be. Az ítélet a perben péntekre várható.

Galíciai nagy támadásunk eredménye.

Egy vezérkari százados véleménye.

Hogy milyen alaposan és milyen bravurososan voltak kigondolva és végrehajtva a legújabb dicső harcok, arra vonatkozólag már eddig is kaptunk örvendetes és valóban kápráztató jelentéseket hivatalos uton.

Tudósítónk beszélgetést folytatott két nappal ezelőtt egy Nagyváradon tartózkodó vezérkari századosal.

A vezérkari százados a gorlicai nagy győzelem, általában a mostanában megindult sikeres offenzívánk végső eredményére vonatkozólag mondta el az ő szubjektív, de minden valószínűséget mutató véleményét.

Szóba került a beszélgetés közben az az óriási zsákmány, amelyet hadseregünk foglyokba, hadiszerekben megszerzett. A százados a beszélgetés alatt mosolygott, majd megszólalt és érdekes adatokat mondott el a hadsereg végső zsákmányaira nézve.

— Nem kuriózum képen mondom — kezdte a százados — de erős hittel állítom, hogy a még kifejlődésben levő haretéri események, a még tartó bekerítési és üldözési haditények egy mindenképpen imponáló, az eddigieknél jóval nagyobb zsákmányt fognak juttatni a hadseregünknek.

A vezérkari százados egy kis noteszt vett ki a blúza zsebéből és tovább folytatta:

— Az én számításom és véleményem szerint, amit megerősítenek a naponkénti hivatalos hírek a szövetséges hadsereg végső hadizsákmánya a következő lesz:

180,000 fogoly,
450 ágyú,
2000 gépfegyver,
60 kórház-kocsi,
45 páncélos vasuti kocsi,
48 repülőgép,
50,000 ló.

Hogy ez a nagy zsákmány tényleg be fog következni azt a későbbi napok eseményei fogják beigazolni. Meg lehet, a számításom nem válik be oly pontossággal, amint én minden körülményt tekintve véve kiterveltem, de az eltérés, ami a valóság és az én számításom között lesz a nagy győzelmet és a nagy zsákmányt nem sokkal fogja kisebbiteni.

..HIREK..

Aldozócsütörtök.

Az Ur mennybemenetelének ünnepe van ma. Jézus negyven napig maradt apostolaival, napról-napra megjelenve nekik és beszélve velük az Isten országáról. A 40 nap elteltével kivitte apostolait Bethaniába s ott bucsut vett tőlük, megígérte nekik a Szent Lelket s elküldötte őket, hogy tegyenek tanúságot róla az egész világon. És akkor felemelve kezeit, megáldotta őket s áldó kezeit kiterjesztve szállt fel az egekbe míg a felhő takarta el szemeik elől. Az apostolok Jézus megdicsőülésén nagyon megörülve, imádkozva tértek vissza Jeruzsálembe.

Ennek a napnak, Jézus apotheozisának ünnepét üli ma az egyház.

A templomokban a szokott időben ünnepélyes szent miséket tartanak.

A székesegyházban a nagy misét reggel 9 órakor Grócz Béla nagyprépost, apostoli protonotárius tartja, a mise alatt a szent beszédet dr Mazurek Gyula püspöki titkár, pápai kamarás fogja mondani.

Szent Bonifác napja.

Pénteken, e hó 14 én lesz Szent Bonifác vértanu ünnepe. E napon a Szent László-plebánia-templomban kibontják az oltárkoporsóját, melyben a szent vértanu teteme nyugszik s egy hétig így marad a hívek tiszteletének kitéve.

Szent Bonifác Dioklecián császár alatt szenvedett vértanuságot Tharsusban, ahova utazott. Jelen volt a keresztények leölésénél, akik hitükért nagy kínzások között szenvedtek vértanuságot. Szent Bonifác a kereszténység átnemesítő hatása alatt tért meg bűneiből s most a keresztények hősi szenvedését látva, maga is odaállt köztük s bűneiért vezeklésül velük együtt kívánt meghalni. Rettenetes szenvedések között szenvedte el az önkéntes vértanuságot.

A vértanu testét a 18 ik század derekán találták meg Rómában a Callixtus katakombájában. Forgách Pál 1747-ben Rómába ment s ő kérte el a pápától Bonifác vértanu tetemeit s magával hozta haza, hogy a tervezett új székesegyháznak hírneves ereklyéje legyen. Ideiglenesen helyezték el az ereklyét a mostani Szent László templomban, mely akkor székesegyház volt s így maradt ott a mai napig.

A vértanu tetemei most is abban az állapotban vannak a Bonifác-oltár szárkőfájában, aminőben a katakombában megtalálták. Melléte van az a kis edény is, melyben a vértanu vére volt 16 századdal ezelőtt. Szent Bonifác vértanusága napján reggel 9 órakor nagymise lesz a vértanu sirja felett.

Háborus ünnepély az Orsolya-zárdában.

Már említettük, hogy a nagyvárad Orsolya-zárda tanítónképző intézetében fennálló Mária-Kongregáció ma, csütörtök délután 4 órakor a háboruban megvakult katonák javára háborus ünnepélyt rendez. Az

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

ünnepély előreláthatólag nagy közönséget fog vonzani, erről kezeskedik a nagy körültekintéssel összeállított műsor, amely igazi hasznias számaival méltóképen fogja szolgálni a nemes célt, a megvakult hősök támogatását.

Az Orsolya-zárda ünnepéit minden időben nagy sikerek koszorúzták, s állandóan diszes közönség látogatta, azért remélhetőleg most sem maradnak távol azok, akik a nemes élvezetre fektetik a fő súlyt.

A nívós ünnepély műsora a következő:

1. Erkel: Magyar himnus. Előadja az énekkar.
 2. Megnyitó üdvözlés. Tartja Justh Magdolna, kongregációi elnök.
 3. Müller: *Marcia religiosa* Popper: *Magyar rapsodia*. Gordonkán előadja Kürthy István, zongorán kíséri Resch M.
 4. Kiss Menyhért: *Krisztus a csataterén*. Költemény. Szavalja Rózsa Rózsika.
 5. Wilhelm: *Die Wacht am Rhein*. Német nemzeti dal. Előadja az énekkar.
 6. Erkel: Hunyadi László dalműből zongorán játszanak Kellner Rózi és Réz Gizella.
 7. *A branyiszközi pap*. Melodráma. Szavalja Antonescu Mária, zongorán kíséri Tóth Erzsébet.
 8. *Rákóczi induló*. Előadja az énekkar.
- A háborus ünnepélyre meghívók nincsenek kibocsátva, valamint belépti díj sines megállapítva, hanem mindenki tőle telt összegét adja az említett jótékony célra.

*** Fetser Antal püspök Nagyváradon.** Fetser Antal győri megyéspüspök, sógorának, Szabados Pálnak temetéséről Nagykárolyból jövet tegnap este Nagyváradra érkezett és itt Széchényi Miklós gróf v. b. t. t., megyéspüspök vendége. Fetser Antal megyéspüspöknek már régebben szándékában volt, hogy Széchényi Miklós gróf megyéspüspököt ezüstmiséje alkalmából személyesen üdvözlje, s most ezt a szándékát megvalósította. Fetser püspök pár napon keresztül Nagyváradon fog tartózkodni.

*** Kitüntetett kir. hercegek.** A király Frigyes kir. hercegnek hadseregparancsnoki minőségében teljesített kiváló szolgálatainak újabb elismerésül a katonai érdemkereszt I. osztályát a gyémántos hadi-éremmel adományozta, Jenő kir. hercegnek, az 5-ik hadsereg parancsnokának a legfelsőbb dícső elismerését fejezte ki. József Ferdinánd kir. hercegnek, a 4-ik hadsereg győzelmes vezérének pedig a katonai érdemkereszt I. osztályát adományozta.

*** Katonai kinevezések.** A király a tartalékban Rácz Béla, Teubel Gyula és Herchmann Váler 101. gye. beli, továbbá Gasparovics Adám és Botyanszky János 70. gye. beli hadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki.

*** Városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a mai ünnep miatt, holnap, pénteken délután 3 órakor tartja rendes közgyűlését, amelyen betöltik a megüresedett II. osztályú aljegyzői állást.

*** Kinevezés.** A pénzügyminiszter ifj. Geiger József monori adóhivatali gyakornokot a berettyóújfalui adóhivatalhoz a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté névezte ki.

*** Katonai kitüntetések.** A király a hadsereg vezéri minőségében teljesített kiváló tevékenysége elismerésül Boroevics Szvetozár gyalogsági tábornoknak a katonai érdemkereszt hadi-éremmel I. osztályát, Scholtz Albert 37. gy. e. beli alezredesnek az ellenséggel szemben teljesített kitünő szolgálata elismerésül a katonai érdemkereszt III. osztályát adományozta, azonkívül megparancsolta, hogy báró Guttmann Géza 1. huszár ezredbeli tart. hadnagyának a legfelsőbb dícső elismerés tudtul adassék.

*** A Népszövetségi Hitelszövetkezet közgyűlése.** Nagyvárad legvirágzóbb „piculás” szövetkezetévé nőtte ki magát a Népszövetségi Hitelszövetkezet, mely az idén harmadik évtársulatába lépett. A Hitelszövetkezet ma délután 4 órakor saját helyiségében tartja rendes közgyűlését.

*** Postai küldemények a francia gyarmatokban internáltaknak.** A hivatalos lap közli, a posta- és táviráda vezérigazgató értesítését, melyben tudatja a közönséggel, hogy a francia gyarmatokban hadifogságban levő, valamint a foglytáborokban visszatartott egyéneknek is lehet levelet, postautalványokat és 5 kgr. nál nem nehezebb postacsomagokat a Franciaországra előírt feltételek mellett küldeni. Bővebb felvilágosítást ebben a postahivatalok nyújtanak.

*** Hatszáz orosz fogoly Nagyváradon.** Tegnap este a nagyváradai pályaudvart orosz foglyok lepték el. Elcsigázott, megroskadt buszok emberek voltak, akik vágytak valami nagy pihenésre azután a borzalmas testi és lelki munka után, amin ők keresztül estek. A foglyok messze északról jöttek s Nagyváradon vitték őket keresztül Erdélybe, Parajdra, ahol állandó elhelyezést nyernek. A foglyok megérkezését már délelőtt jelezték s így mire ideérkeztek egész tömeg érdeklődő várta már őket. Az oroszokat vasorával várták az állomáson. A vacsora után csak egy keveset pihentek, aztán megindult velük a vonat be az erdélyi hegyek közé.

*** Jótékony hangverseny a kávéházakban.** Érdekes és eredeti jótékony-sági akció fog ma lezajlani. Bebe Károly, a közkezdelt nagyváradai cigányprimás délután 5 és 6 óra között jótékony hangversenyt fog rendezni. A hangverseny nem egy helyen, hanem az összes Bémer téri és Szent László téri kávéházakban fog végbemenni. T. i. Bebe Károly az illető kávéházakat a már jelzett időben bandájával sorra látogatja és fülbemászóbbnál fülbemászóbb nótákat fog a közönség fülebe hegedülni. Persze ott lesz kéznél a lepecsételt gyűjtőpersely is s ki-ki tehetségéhez mérten beleadja adományait. De ez nem minden, mert a legkedvesebb dolog ezután következik. A szíves adakozó nem marad kárpolás nélkül, mert mindegyikőjük viszonzásul egy egy szál illatos oronát kap ajándékba, amelyeket Jelinek Ferenc, az agilis kertész nyújt a jótékony-ság oltárára. A jótékony hangverseny jóvödélme felerészben a nagyváradai Jobbkéz javára fordítatik, míg a másik részt a vak katonáknak juttatják. A közönség figyelmét melegen felhívjuk a hangversenyre.

*** Adakozzunk a vak katonáknak.** Ne felejtkezzünk meg a háboruban szemük világát veszített hősökről, adakozzunk a vak katonák részére! Tegnap özv. Kubányi Gyuláné küldött 2 koronát hozzánk e célra. Adományokat állandóan gyűjt s a budapesti Hadsegélyző hivatalnak közvetlenül továbbít szerkesztőségünk. Eddigi gyűjtésünk 1157 kor. 55 fillér.

*** Iskolaszéki ülés.** Nagyvárad városi közönségi iskolaszéke szombaton, május 15-én délután 4 órakor ülést tart a város-háza bizottsági termében.

*** Visszarendelték a galíciai vasutasokat.** Az északi harcok egyik nagyon jó fokmezője a kormány legújabb intézkedése, mely a galíciai vasutasok dolgában intézkedik. A rendelet értelmében a legtöbb vasutas, akik eddig Magyarországon voltak elhelyezve, köteles azonnal visszatérni állomás helyére. Nagyváradon 20 galíciai vasutas volt elhelyezve. A vasutasok az itteni forgalom lebonyolítása körül teljesítettek szolgálatot. Rendszerint Nagyvárad—Püspökladány között voltak szolgálatban. Tegnap, ezek a hazájuktól már október óta megfosztott emberek, rendeletet kaptak, hogy a legközelebb induló vonattal induljanak haza és foglalják el helyeiket. Ott, ahol a győztes csapatok megjelentek nyomban kezdetét vette az új élet. Ismét a régi közigazgatás, posta- és vasuti forgalom lépett életbe. Tegnap már Nagyváradról vissza is tértek a galíciai vasutasok.

*** A második hadi kölcsön.** Az O. K. H. kötelékébe tartozó Nagyváradai Ipartestületi Hitelszövetkezet (Mezey Mihály u. 4. sz.) ezúton kéri fel ugy saját tagjait, mint Nagyvárad város és Biharvármegye t. Közönségét, hogy az új kibocsátású 5¹/₂ és 6% os hadi kölcsön kötvényeket nála jegyezni szíveskedjenek. A hazafias kötelességérzete indította ezen intézetet egyben arra is, hogy a nála elhelyezett takarékbetéteket a hadi kölcsön kötvény jegyezhetése céljából korlátlanul bocsátja a betevő rendelkezésére.

*** Halálozás.** Mellán József iparos életének 65-ik, boldog házasságának 39-ik évében elhunyt. Temetése pénteken, 14-én d. u. 3 órakor lesz a Hattyu-utca 10. sz. alatt.

Egy gyakorlott gépiró kisaszszony (rom. kath.) ügyvédi irodába felvétetik. Cim a kiadó hivatalban.

*** Nagyváradai és vidéki gyengélkedő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól.** Ajánlok valódi konyakot, bort, likőrt, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harettére szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipői turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat! Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

x **Keresek** novemberre egy háromszobás udvari lakást kerttel, mely a hegyekre nyílik, Hidegser-, Kálvária- vagy Fő utcán, esetleg örökáron eladásra. Bővebbet a kiadó hivatalban.

*** 6% os hadikölcsön.** A Bihar-megyei Takarékpénztár értesíti hadikölcsön jegyző t. ügyfeleit, hogy a végleges szabad címletek pénztáránál átvehetők.

*** Kiadó a Nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egygarçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.**

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutákos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megkérhető Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** lenél használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

x A **Nagyvárad** takarékpénztár értesíti ügyfeleit, akik hadikölcsön kötvényeket jegyeztek, hogy az összes szabad és zárolt kötvények megérkeztek és a kiadott elismervények ellenében átvehetők.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákoczy-ut 7/B.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

* **Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a *Biharmegyei Takarékpénztárnál*, Kossuth-utca 3. sz.

x **Kiadó lakás.** Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer, Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/E.

* **Kiadó modern berendezésű butorozott szobák** katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak; esetleg szolgál szobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtökön: délután Szibill, este: A drótos tót. (Sz. Zsigmond Anna fellépte.)

Pénteken: Apja leánya. Szombaton: Az elvált asszony. (Sz. Zsigmond Anna és Görög Olga felléptével.)

Vasárnap délután: Zsuzsi kisasszony. Vasárnap este: Sárga csikó. (Sz. Zsigmond Anna felléptével.)

Ünnepi előadások a színházban. Áldozó csütörtök ünnepé alkalmából két előadást tart a Szigligeti színház. Csütörtökön délután Szibill lesz a műsoron és már ennek a pusztá közlése is elegendő arra, hogy előre megjósolhassuk, hogy Áldozó csütörtök délutánján zsufolt ház nézi végig az idénynek ezt a legnagyobb sikerű operettjét. — Este a Drótos tót kerül színre. Ha ahhoz, hogy Lehar csodásan szép zenei alkotása, a sok humorral megirt librettója Drótos tót, amugy is közkezdvelt operette, hozzá tesszük még azt, hogy a darab fő nő szerepében Sz. Zsigmond Anna urasszony lép fel, ugy megkaptuk a legtermészetesebb magyarázatát annak az élénkségek, amely már a tegnapi napon hatalmába kerítette a színházi pénztár környekét. És így valószínű, hogy Áldozó csütörtök napja, a színház számára megérdemelt gyümölcsöket fog teremni.

Legujabb táviratok.

Visszavert támadások Nyugaton.

Előrenyomulás Keleten és Délkeleten.

Berlin, május 12. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér.

Az ellenséges repülőek tegnap bombát dobtak Brügge belga városra, anélkül, hogy hadikárt okoztak volna.

Yperntől keletre, skót felföldi katonák által védett fontos magaslatot foglaltunk el. Dünkirchent tovább bombáztuk.

Diksmuidentől keletre lelőttünk egy angol repülőgépet. A franciák Carency és Neuville közt Arrastól északra az általuk a napokban elfoglalt árkokat még tartják, egyébként az ellenség összes áttörési kísérletei tegnap is eredménytelenek voltak. Az ellenség főképpen a Vernellestől keletre és délkeletre lévő állásainkat és az Arrastól északra és északkeletre lévő állásainkat támadta. Az összes előretörések az ellenség igen súlyos veszteségei mellett összeomlottak.

Az ellenségnek egy kísérlete, hogy Hartmannsweilerkopftól visszafooglalja, kudarcot vallott. A francia alpesi vadászok erős tüzéségi előkészítés után behatoltak ugyan a csucson lévő erődházunkba, de nyomban ismét kivertük őket.

Keleti hadszintér.

Favle mellett eldöntetlen ütközet folyik. A Bzura mentén egy orosz zászlóalj, amely megkísérelte a folyón való átkelést megsemmisítettünk.

Délkeleti hadszintér.

A Kárpátok és a Visztula közti üldözésünk teljes erővel tovább tart. Az ellenségnek az egész arcvonalon további súlyos veszteséget okoztunk. Így a 4. számú gyalog gárdaezred egy zászlóalja egy maga 14 tisztet, köztük egy ezredest, 4500 főnyi legénységet fogott el és 4 ágyút, egy fogatos gépfegyverosztágot és egy málhavonatot zsákmányolt. **A szövetséges csapatok a Sanok és Dynow közt átkeltek a San folyón.** — Tovább északnyugatra elértük a Rzeszow—Mielec vidékét.

A Kárpátokban a Sztrij jobb és balpartján harcoló csapatok az ellenséget kivették állásaiból. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Vázsonyi interpellációja az Auffenberg-ügyben.

Budapest, május 12. Tudósítónk jelenti a sajtóbizottság engedélyével: Vázsonyi az Auffenberg ellen megindított vizsgálat miatt interpellál, amihez a delegációnak bozzászlása lett volna. Kifogásolja, hogy Auffenberget április 26-án vizsgálati fogságba vetették, s elvették tőle a király elismerő okmányát, mellyel a vizsgálati fogság előtt a báróságot kapta.

Az olasz minisztertanács határozatai.

Budapest, május 12. (Tud. cenz. táv.) Rómából jelenti: A minisztertanács 10 óra-kör összeült és félelgyig tanácskoztak a kabinet valamennyi tagja részvételével. A minisztertanács után kiadott komüniké néhány normális természetű határozatot tartalmaz.

A Giornal d'Italia szerint **elhatározták, hogy megjelennék a kamara előtt és a döntést rábizzák.**

Olaszországi helyzet.

Budapest, május 12. (Saját tud.) Genéből ideérkezett jelentések szerint Rómában hirtelen fordulat állott be a semlegesség jevére. Giornal d'Italia megcáfolja a kormányválság híret. Salaandra és Sonnino között teljes az egyetértés. Journal írja: Az olasz kormány tizenhétédikén elrendeli az összes kikötőknek semleges hajók előli elzárását. Bécsből jelenti: A Tagblatt szerint Rómában a helyzet változatlan, a háborupártiak hevesen dolgoznak.

Folytonosan előre megyünk Galiciában.

Rzesow, Dynow, Sanok és Liskó birtokunkban.

Budapest, május 12. (Hivatalos.) Az orosz 3. és 8. hadsereg veresége napról-napra súlyosbodik. Rendetlen, részben felbomlott oszlopokban özönlének vissza az orosz csapatok és ezeknek a hadseregeknek a vonatai Jaroslau Przemysl és Chyrow irányában. A Sanok és Liskó közti területen menekülő erős ellenséges erőket Baligrodon és Polánán át előrenyomult oszlopaink dél felől támadják. Győzelmes csapataink a további üldözés folyamán az **Alsó-Viszlokát átlépték, Rzesowot elfoglalták, Dynow, Sanok és Liskó birtokunkban van.**

Nyugat- és közép-galiciái eddigi rendkívüli sikerünk következtében **az orosz kárpáti arcvonalnak az uzsoki szorosától keletre eső része is inogni kezd.**

A német és osztrák-magyar csapatok már itt is az egész arcvonalon támadásba mentek át, az ellenség pedig Turka körül, az Orava és az Opor-völgyekben visszavonulóban van.

A Visztulától északra csapataink a Niclán keresztül előrenyomultak.

Délkelet Galiciában nagy orosz haderők a Dnyeszteren át Horodenka irányában törttek előre. Zaleszczykit kiürítettük. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

H. I. A gróf Széchenyi Miklós püspökről szóló távirat fővárosi tudósítónk tévedése volt. A megyéspüspök, mint meg is írtuk, már kedden hajnalban hazaérkezett Nagyváradra.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
10588—1915. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja mindazokat, akik ellenségtől szerzett fegyverek, felszerelési tárgyak, emlékek stb. birtokában vannak, hogy eme tárgyakat a rendőrkapitányi hivatalnál (I. em. 7. sz. szoba) annál is inkább szolgáltatassák be, mivel ellenkező esetben az 1878. évi V. t. c. 365. § ában körülírt vétség miatt büntettni fognak.

Nagyvárad, 1915. május 12.

Gerő,
rendőrkapitány.

Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara.
1448—1915. szám.

Hivatalos hirdetés.

Az alulírott Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minister ur 24846 VI. C. 1915. sz. leiratával a Goldberger Erzsébet bécsi lakos által létesített 8 egyenkint 300—300 K. segélydjira, a következő módzatok mellett pályázatot hirdet.

1. Ezen segélydíjakat szakmájukban kivált, józan életű, de fiatalon elhalt képesítéshez kötött ipart űzőt, magyar honos mesterek szegénysorsu, de a 18. évet még be nem töltött árváinak, (fiu, esetleg leány) vagy szegénysorsu özvegyeinek fogja a minister ur odaítélni.

2. Pályázhatnak a segélydjira az előbbeni pontban említett özvegyek és árvák, az utóbbiak anyjuk, vagy gyámjuk után.

Özvegyek, kik férjük iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályának s mint segéd vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába (felsőipariskolába) járnak, az odaitélésnél előnyben részesülnek. — Árváknál, ha a további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szüksége, az előadás igazolásának kikötése mellett, esetleg több éven át is engedélyezheti a minister ur. Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árvák ugyanazon alapítvány kamataiból csakis rendkívüli kivételes esetben kaphatnak segélyt.

3. A pályázati folyamodványban részletezendők: a cél, melyre a folyamodó a segélyt igényli s a körülmények, melyek őt a segélykérésére utaják.

4. A folyamodványhoz okvetlenül csatolandók a következő mellékletek:

A) **Özvegyeknél:**
a) házassági levél, b) a férj magyar honosságát és elhalálását igazoló okmányok, c) a férj iparigazolványa, esetleg másolata, d) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (iskolai bizonyítvány, kiállítás oklevél, bizonyítvány rendelő felektől) e) a férj és az özvegy erkölcsi bizonyítványa, f) szegénységi bizonyítvány.

B) **Árváknál:**
a) az atya honosságát, mikor és hol történt elhalálását igazoló okmányok; (lásd fent a) b) pont alatt) b) az atya iparigazolványa, vagy annak másolata; (lásd fent c) alatt) c) az atya szakképzettségét igazoló okmányok; (lásd fent d) alatt) d) az atya erkölcsi bizonyítványa, e) az árva születési bizonyítványa, f) az árva legutolsó iskolai bizonyítványa, g) ha az árva iparossegéd, vagy tanonc, vagy ipari szakiskolai tanuló, vagy felső ipariskolai tanuló, tanító mesternek vagy mesternőnek, ipariskolai igazgatónak bizonyítványa arról, hogy az illető nála alkalmazásban van (hányadik évfolyamra jár) és milyen erkölcsi magaviseletet és előmenetelt tanusít, h) szegénységi bizonyítvány.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. Ezen bizonyítvány csatolása a folyamodvány külzetén feltűnően jelendő.

5. A segélydíj kiutalásánál a Minister ur fentartja magának, hogy oly módzatokat állapíthasson meg, melyek a segéllyel elérni kívánt célt biztosítani, a viszonyok szerint leginkább megfelelőeknek látszanak. A 4. és 5. pontban foglaltak szerint szerkesztett kérvény felszerelt és a keresk. Minister urhoz címzett folyamodványok legkésőbb 1915. június hó 10. napjáig az alulírott kamarához nyújtandók be. Elkészen beadott kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Nagyvárad, 1915. május hó 10-én.

A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara:
dr. Moskovits József s. k. dr. Sarkadi Lajos s. k.
elnök. titkár.

Biharvármegye alispánjától.
7785—1915.

Pályázati hirdetés.

Biharvármegyénél elhalálozás folytán üresedésbe jött a VII. fizetési osztálynak megfelelő fizetési és lakpénz illetményekkel javadalmazott s a törvényhatósági bizottságnak f. évi június hó 16-án tartandó nyári közgyűlésén választás útján betöltendő vármegyei t. főügyési állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902 B. M. számú rendelettel kibocsátott Vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4. §-ában előírt módon Biharvármegye főispánja méltóságos dr. MISKOLCZY FERENC urhoz címezve hozzám folyó évi június hó 11-ének d. e. 12 órájáig anynyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Biharvármegye szolgálatában állók ezen állásra a fent kitett határidő alatt előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1915. május 11.

Fráter Barnabás
alispán.

Hirdetés.

A város közönségének tudomására hozom, hogy május 13. atól kezdődőleg Teleky-utca 3. sz. alatt, Szent László tér 4. szám alatt, Szt. László tér 16. szám alatt, Rákóczi ut 8. szám alatt városi raktárakban buza dara (gries) kerül elárúsításra különként 82 filléres árban. A raktárakban személynként és hetenként legfeljebb fél kiló buzadarát (griest) fognak kiszolgálni. Nagyvárad, 1915. május 11. Lukács Ödön, főjegyző.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezse-utca 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
10704—915 szám.

Hirdetés.

A 41737—915. B. M. III. C. számú belügyminiszteri körrendelet alapján értesítem a város közönségét, hogy a gabona- és lisztkészletek eltitkolására vonatkozó bejelentések mindég a rendőrkapitányi hivatalhoz küldendők, ahol ezen bejelentések előszóval is előterjeszhetők.

Egyben újolag figyelmeztetem a város közönségét, hogy eltitkolt készleteiket önként jelentésük be, mivel azok, akik ezt nem teszik, készleteik elkobzásán felül igen szigorúan fognak büntettetni.

Nagyvárad, 1915. május 11.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Felhívás

az élelmiszereket szállító kocsi tulajdonosokhoz

A városban élelmiszereket szállító kocsik annyira rozoga, szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrészt a fogyasztó jóizlésével össze nem egyeztethető. Nem különben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint össze toldott és tákolt számszámokkal fuvaroznak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad. Ennélfogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából f. évi május hó 27. én d. u. 3 órakor kocsik 10. és számszám szemlélet tartok és pedig a lóvásártéren. Miféle is felhívom az érdekelteket élelmiszert szállító tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és számszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlén nem jelennek meg, tőlük az élelmiszert szállítás elvonatik. Nagyvárad, 1915. május hó 9. én. Gerő Armin, rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálattal.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

vilámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4. leértől minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.